

IZHAJA VSAKI DAN

Na nedeljah in praznikih ob 5., ob ponedeljkih ob 9. zjutraj. Praznični štev. se prodajajo po 3 nvl. (6 stot.) v mnogih obekarnah v Trstu in okolici, Gorici, Kranju, St. Petru, Vastoci, Sežani, Nabrežini, Sv. Luciji, Tolmini, Ajdovščini, Dornbergu itd. Zastarele štev. po 5 nvl. (10 stot.).

GLASI SE RAČUNAJO NA MILIMETRE v širokosti 1 kolona. CENE: Trgovinske in obitne oglase po 8 st. mm, oglasnice, zahvale, poslanice, oglase denarnih zavodov po 20 st. mm. Za oglase v tekstu lista do 5 vrst 20 K, vsaka naslednja vrsta K 2. Mali oglasi po 3 stot. beseda, najmanj pa 40 stot. Oglase sprejema Inzeratni oddelek uprave „Edinosti“. — Plačuje se izključno le upravi „Edinosti“.

Edinost

Glasilo političnega družstva „Edinost“ za Primorsko.

V edinstvo je moč!

NAROČNINA ZNAŠA

za vsa leta 24 K, pol leta 12 K, 3 mesece 6 K; na naročbo brez doposlane naročnine, se uprava ne ozira. Naročnina na nedeljsko izdajo „EDINOSTI“ stane: celoletno K 5.20, pol leta 2.60.

Vsi dopisi naj se pošiljajo na uredništvo lista. Nepravilne pisma se ne sprejemajo in vrnijo se ne vračajo. Naročnina, oglasna in reklamacija je pošiljati na upravo lista.

UREDNIŠTVO: ulica Giorgio Galatti 18 (Narodni dom). Izdajatelj in odgovorni urednik **STEFAN GODINA**. Lastnik konsorcijski list „Edinost“. — Natisnila tiskarna konsorcijski list „Edinost“ v Trstu, ul. Giorgio Galatti št. 18. Poštno-hranilnični račun št. 641-652. TELEFON št. 11-57.

Brzobjavne vesti.

Ogrski državni zbor.

BUDIMPEŠTA 12. — Zbornica je v drugem čitanju vsprejela zakonska načrta o prihodninskem daru in o jednotni upravi javnih davščin. S tem je v drugem čitanju rešenih vseh osem predlogov o davčni reformi. Prihodnja seja jutri. Na dnevnem redu je tretje čitanje danes vsprejetih predlogov. — Seja je bila zaključena ob 12. uri in trideset.

Trst 12. Na progi Podkloster-Šmohor je bil 12. t. m. z vlakom 2552 odprt zopet splošni promet. Na progi Beljak-Rožnik prične splošni promet jutri 13. t. m.

Dunaj 12. Cesar je podelil ministru za deželno brambo FML Frideriku Georgiju v priznanje izrednih zaslug red železne krone I. reda.

Madrid 12. Kralj Alfonz je dospel semkaj iz Seville.

Bregenc 12. V minoli noči je zgorela streha obvezerske vojašnice z dvema skladiščima vred. Pri gašenju so bili poškodovani trije gasilci. Škoda je velika.

Avstrijski državni zbor.

DUNAJ 12. — Zbornica je nadaljevala razpravo nučnega predloga posl. Hajna radi preganjanja češkega časopisa. Na interpelacijo je odgovarjal pravosodni minister Hohenburger.

„Veleizdajniški“ proces v Zagrebu.
Osmi dan razprave.

En dan razprave sledi drugemu in si sliči. Taktika predsednika in državnega pravdnika ostaja vedno ista: v zasmeh vsem principom modernega pravosodstva in kazenskega postopanja. Branitelji v tem „veleizdajniškem“ procesu se pritožujejo opravičeno radi tacega — kar je jasno — namerovanega zavlačevanja. Zaslivanje prvega obtoženca Adama Pribičevića je trajalo celih 7 dni. — Zaslivanje pa je še 52 obtožencev. Trajanje procesa je torej nedogledno. Branitelji menijo — kakor se nam poroča iz Zagreba — da se to zavlačevanje vrši v spora-zumenju z vlado bar. Raucha, katere udeležba in vplivanje na proces in njega razvoj je po interpelaciji posl. Šurmina nepobitna, in z namenom, da bi utrudili branitelje, tožence in novinstvo ter oslabilo zanimanje za ta proces.

Nad vse značilno je že, s kakim grdim očesom gleda vlada na zastopnike tujih novic in kako jim z inhibiranjem poročil otežuje tečno poročanje o procesu. Rauchovi vladi je očitno skrajno neljubo, ker se ta pravda vrši pod kontrolo Evrope. Zakaj? Slaba vest...!

Ker jim vlada mnogo črta v poročilih, se zastopniki angleškega novinstva pritožijo pri angleškem poslaniku na Dunaju! (Ta poslednja vest potrjuje le, kar mi zopet in zopet naglašamo: da način, kakor se vodi ta „veleizdajniški“ proces in pa postopanje oblasti sploh tem povodom kompromitujeta vso našo monarhijo. Naj se ne misli, da odij za vsa ta nedela pada le na Raucha, Franka in Akkurtija, ampak črna senca pada na vso

monarhijo: na državno upravo in pred vsem na — justico! Kako sodbo naj dobi evropska javnost o razmerah in kulturnem napredku v monarhiji, ko dozna iz svojih novic, da se v jednom delu te monarhije dogajajo stvari, ki morajo biti jednostavno izključene v državi, ki hoče biti pravna, moderna in civilizovana?!! Op. ured.)

Predsednik je otvoril razpravo ob 8^{1/2} uri. Nadaljevalo se je zaslivanje Adama Pribičevića, ki traja že 7 dan. Na zahtev obtoženca mu je bil predložen izvirnik njegovega pisma, na soobtoženca Oreščanina. Obtoženec je pripovedoval, da je bil vedno abstinent, da je vedno deloval za dvigovanje pravosti med ljudstvom. Oreščanin je bil vedno pošten mož, ali nekoliko lahkomislen. Ko je bil Oreščanin radi njegovega političnega mišljenja (bil je učitelj na neki ljudski šoli) od vlade premeščen v neko malo oddaljeno vas, se je udal pijaci, in da bi karikiriral premeščenje, se je podal peš na pot 90 km. daleč. Na tem potu je naletel na obtoženca, ki mu je predložil njegovo življenje in način njegovega življenja, valed česar je bil Oreščanin ganjen do solz in sklenil, da hoče zapričeti novo življenje. To pismo, ki je sedaj pred sodiščem je obtoženec pisal svojemu prijatelju po tem sestanku in sicer radi tega, ker mu ni Oreščanin tako pisal, kakor je bil obljubil. Zato ga je obtoženec spominjal na njune pogovore in na njune življenske ideale, za katere sta oba sklenila delovati. Drž. pravdnik Akkurti je na to označil obtoženca kakor fantasta in fanatika. Obtož.: Državni pravdnik se ni pač nikdar ugloboval v probleme modernega človeka. Jaz pa se bolj bojim duševnih

nego telesnih muk. Zadnje le jačijo dušo in zato sem jaz tudi po dolgem zaporu močnejši in mirnejši. Drž. pravnik: Slovo je imelo na vas slab utis. (Veselo med občinstvom na račun državnega pravdnika). Drž. pravdnik je na to pokazal obtožencu listek, ki se ga je našlo pri njem in na katerem je pisano: „Srb se ne boji Hrvat“ in ga vprašal, kako da združuje to s toliko naglašeno ljubeznijo do Hrvatov. Obtož. je izjavil, da si je te besede, ki jih je kje slišal, zabeležil kakor dokument neumnosti in šovinizma in je pokazal, da je na drugi strani k temu zapisal: „non plus ultra“. — Konstatovano se je, da se obtožencu v preiskavi ni pokazalo izvirnika tega listka. — Obtoženec je pripovedoval dalje, da je kakor jurist dajal v „Srpskem Kolu“ kmetom na njihova vprašanja brezplačno juristične nasvete. Odtod prihajajo naslovi kmetov, ki se jih je našlo pri njem.

Drž. pravdnik je pokazal pisma, v katerih se kmetje pritožujejo pri njem radi prodiranja tujcev. Obtoženec: Jaz sem našim kmetom vedno svetoval, naj ne dajajo iz rok zemljišča in naj je celo kolikor možno kupujejo od tujca, kajti le na ta način se ojači srbski narod in (ironično) „Dušanovo carstvo“. Drž. pravdnik Akkurti je zaključil stavljenje vprašanj z izjavo, da smatra načrt odtrganja teh dežel od monarhije kakor dokazom Nastie, ni glavna priča, ker da ima državni tajnik tudi brez Nastie dokazov za „veleizdajstvo“. — Predsednik je dal besedo braniteljem. Branitelj dr. Hinković: Ker hoče obtoženca dokazati, da so srbske, gospodarske in kulturne organizacije v zvezi z organizacijami srbske samostalne stranke in z ustanovitvijo „Slov. Juga“ v Belemgradu ter z nastopom vlade po kralju Petru, predlagam, da se prečitajo pravila različnih srbskih čitalnic in gospodarskih društev, potrjenih od vlade, s čimer se poda dokaz, da je bil večji del teh društev ustanovljen že leta 1901, nekatera pa leta 1907 za časa kulminacije sedanje ere, to je, leta 1907. Naj se nadalje prečita neka posem iz zbirke pesmi, odobrene od vojaških oblastnij, v kateri se spominja Srbe na „slavno Kosovo polje“. Nadalje naj se prečita razsodba zagrebskega sodnega dvora iz leta 1895 proti dijakom zagrebskega vseučilišča radi razžalitve srbske zastave in konečno banški odlok iz leta 1895, iz katerega je razvidno da ob svečanostnih prilikah mora na srbskopравoslavni cerkvi razbošati „srbska“ zastava. In konečno tudi še članek iz „Ustavnosti“, glasila Rauchove vlade, v kateri se srbska cerkev dosledno in ponovno imenuje „srbsko-pravoslavna“ cerkev. Branitelj dr. Hinković je omenil „veleizdajniški“ proces v Trentu, ki se je vršil pred 20 leti, ko se je aretiralo člene društva „Dante Alighieri“, ker so nosili visoke škornje, češ: Italija ima pa obliko čevlja. Kdor nosi škornje, je izdajca. Tako je tudi pri tem procesu z imenom Srb. V obtožnici se ime Srb dosledno nahaja pod navodnicami („Srb“), toraj stoji obtoženca na temelju negacije Srbov. Med tem je pa državni pravdnik popustil in izjavil, da ni proti Srbom kakor takim. — Drž. pravdnik: Srbstvo je narejeno umetno le v onih okrajih, kjer je bila izvršena preiskava. Dr. Hinković: Ker je sodna dvorana nekaka znanstvena akademija za heraldiko, folkloristiko, zgodovino itd., predlagam, da se prečitajo različna druga dela, ki dokazujejo nasprotno. — Odmor za pol ure.

Najbolj pa se jej je tožilo po njenem dragem.

Pri vsem sijaju, ki je vladal v Ildiz-kiosku ni mogla najti ne miru ne sreče. Plakala je v enomer in vzdihovala za domačimi livadami, za cvetkami svoje lepe domovine, za ljubljencem od katerega je bila ločena nasilnim načinom. Njen ljubavnik pa je pobegnil iz ječe in doznal po dolgem iskanju in poizvedovanju, da se njegova draga nahaja v padšahovem serajlu v Ildiz-kiosku. Napotil se je tedaj mladenič v Stambul, kjer vlada močniti Kalif-padišah in naslednik prorokov. Tam se je, preoblečen v ženaka, vkradel v Ildiz-kiosk, v harem padšaha, odvedel seboj svojo ljubico ter bežal z njo tja daleč, daleč v samotni kraj, sta bivala sama v neki uborni in siromašni koči, ter nemoteno živela sama sebi in živela vsa blaženstva in srečo ljubezni.

A ravno v trenutku, ko je Fatima opisovala s pesnikovimi besedami vse blaženstvo, ki je užival mladi par v onih srečnih dneh, vstopila sta v harem Trajković in Lazo.

Čim so ženske opazile v svoji aredi dva povsem nepoznana človeka, ki sta bila poleg tega še „gjavra“, so zagnale grozen krik. —

A Trajković je zavpil:

Po odmoru se je dr. Hinković pritožil, da so bila prečitana tudi taka pisma, ki jih ni med spisi, a to je proti zakonu ter da se ne sme v bodoče ničesar več čitati, kar ni izročeno kakor dokazilen material za razpravo. Nadalje je stavil predlog, da se radi tega ker so bili prečitani članki „Srpskega Kola“, spravi stvar o njih pred porotno sodišče, ker to tiakovni zakon izrečno nalaga. Sodni stol je odklonil potem pritožbo in predlog.

ZAGREB 12. (Ogr. biro). — Danes je pričelo zasliševanje drugega obtoženca Valerijana Pribičevića. Isti je priznal, da je bil list „Srpsko Kolo“ ustanovljen na njegovo inicijativno, vendar da ni bil sporazumen s smerjo lista, ki da je agitiral za kraljevino Srbijo. Obtoženec ni potem hotel odgovoriti na različna vprašanja, ki so v zvezi z Nastiecem.

GOVOR

drž. posl. dra. Otokarja Rybára na javnem shodu političnega društva „Edinost“ v Rocolu dne 7. marca t. l.

(Dalje.)

Posledice zveze z Italijo v političnem in narodnem obziru.

Radi te zveze protežira naša avstrijska vlada naše domače Italijane na vseh poljih. Naj podam tu nekoliko historijata. Za časa vseh vojev z Italijani — 1849, 1859, 1866 — so na Dunaju dobro vedeli, da v teh naših pokrajinah žive Slovani. V takih časih so oblasti izdajale proklamacije v našem jeziku, ker so vedele, da so Slovani dobri Avstrijci in patrioti ter da bodo državo branili v časih nevarnosti. Ali potem, ko je nevarnost minula, so na Dunaju vsakokrat pozabili na to in se hitro sprijaznili zopet z Italijani. In dajali so jim vso moč v roke. V vseh treh dež. zastopih Primorja — v Trstu, na Goriškem in v Istri — so uvedli take volilne rede, da so imeli Italijani večino. Podpira se te poslednje v vsakem obziru na našo škodo.

Naše ljudstvo se mora mučiti z zemljo, ali si pa kakor delavec služiti kruh, boljši zaslužek pa pripada povsodi Italijanom. Izlasti je bila vsa vladna politika v primorju Slovanom sovražna, ko sta v Trstu namestnikovala De Pretis in Rinaldini. Iztrgali so nam mandat, ki bi pripadali našemu ljudstvu, sleparilo se je na volitvah, a nikogar ni bilo, ki bi bil nas branil.

Potem je prišel grof Gočes. To je bil sicer Nemec, vendar se zdi, da ni bil tako hud in da je imel vsaj do neke mere dobre namene. Uvidel je pač, da to ni na korist države, ako se le Italijane protežira in Slovane pritiska. Rad bi bil kaj storil, ali ni — smel! Dobival je ukaze z Dunaja, ki so ga opozarjali, da je Italija naša zaveznica in prijateljica ter da se mora Italijane podpirati iz „višjih obzirov“. Zato grof Gočes ni smel postopati, kakor bi hotel.

Tudi o sedanjem namestniku princu Hohenlohe moremo soditi, da ima dobre namene, da vidi, da je potiskanje Slovanov krivično in da ni koristno za državo, ako imajo Italijani preveliko moč v rokah.

On je vendar poskušil maraikat, da se krivica ublaži. Začelo se je s tem, da se je magistratu odvzel takozvani prenešeni delokrog, torej odločanje izlasti v obrtnih in aploh industrijskih stvarih. Tudi volilni red

Tiho ženske! Kje je Fatima?

Cim je začela Hanuma, da „gjavra“ vprašujeta po njeni hčerki Fatimi, je skočila k istej, jo pritiskala k sebi ter vskliknila: „Fatima, dete moje! Kaj bočejo ti „gjavri“ od tebe?!

Trajković se ni brgal za krik. Pristopil je k Fatimi, jo iztrgal z rok njene matere, jo vzel v naročje in jo odnesel iz harema. Za njim je odšel tudi Lazo.

Na dvorišču konaka je čakalo kakih petdeset oboroženih mož. Trije so držali vsak svojega konja. Dospevši na dvorišče so Trajković, Lazo in oni četnik, ki je stražil Evnuha, zasedli vsak svojega konja. Trajković je držal pred seboj Fatimo tako, kakor prejšnji večer Husejn-beg Danico, ter odjahal s konjem naprej, a Lazo in četnik za njim.

Nekoliko trenutkov po odhodu te trojice je zaavetil plamen nad strehami, ki so bile raztrešene krog konaka, in v kratkem je bil v plamenu tudi konak sam.

Skozi noč pa, ki jo je tako strašno razsvetljeval plamen, žvigajoti nad konakom in obdajajočimi ga kočami, je odnevalo obupno vpitje žensk in otrok, vmes glasovi prestrašenih mož, ki so vzbujeni iz spanja, klicali — Allaha na pomoč.

Dalje.

PODLISTEK.

Z bombami za svobodo.

— Povest iz makedonskega življenja. —

Piše Niko Ninč.

Evnuh se je prestrašil, ker se je zbal raja. Ni bil gotov, da doli v raju tako prijetno službo kakor je bila ona pri Husejn-begu. Zdelo mu se je torej, da mu nikakor ne kaže zamenjati službe pri Husejn-begu z morebitno službo pri Allahu in Mohamedu. Ko bi mu ta dva zagotovila, da mu dasta boljšo službo, bi že šlo. A Mohamed je v devetih nebesh. Allah pa menda še višje. Tako je vsaj čul, od hodže namreč. A hodža je učen mož. On pozna islam. On torej gotovo zna, kako visoko sta Allah in Mohamed. Na vsaki način pa sta tako visoko, da bi on, ubogi evnuh le težko prišel do njiju. A tudi ko bi prišel! Kaj bi on tam? Čul je, da v raju ni zlata. A kaj njemu raj brez zlata? Ko je vendar zlato njegovo edino veselje!

Zato je rekel Trajkoviću:

Evo močniti gospod! Tu notri je Fatima! Fatima, srce moje, duša moja, biser

našega harema, čudež lepote naše dežele. A prosim, te močniti gospod, ne povej mojemu gospodu, Husejn-begu da sem ti pokazal pot v to svetišče. In jaz sem siromak. Potreben sem zlata. — Ako mi daš mal dar, rad vsprejemem.

Trajković ni več poslušal kaj je dalje govoril blebetavi skopljeneč. Trajković se je izgubil takoj za vratmi, ki mu jih je pokazal evnuh. Za Trajkovićem je odšel učitelj Lazo Stanojev.

Četnik pa, ki je spremljal Trajkoviča in Laza, je pristopil k evnuhu, ga zvezal ter mu iz previdnosti zamašil usta, da ne bi mogel kričati. A ostal je na straži pred haremom.

X.

Husejn-begova hči Fatima je pevala ob spremljevanju harfe pesem, v kateri pripoveduje pesnik, kako se je sestra nekega kavkaškega kneza zaljubila v siromašnega mladeniča. Knez je doznal za to, vrge mladeniča v ječo, a sestro prodal nekemu armenskemu trgovcu, ki jo je prodal bogatemu paši, in jo podaril padšahu, za njegov harem. Deklica je imela v padšahovem serajlu Ildiz-kiosk vsega v izobilju. Ipak ni bila srečna. Tožilo se jej je po domačih gorah, tožilo po cvetlicah, ki so tako lepo rastle in cvetele po vrtnih in livadah njene kavkaške domovine.

v treh deželnih zastopih Primorja se je spre-
menil, da dobe Slovani v Trstu in Istri ne-
kaj več pravice. Sklepiti je torej, da ima
tukajšnja vlada do neke mere dobre na-
mene.

Ali to gre silno težko, ker imajo Itali-
jani preveliko moč v rokah. Tudi če bi ho-
teli vzeti tukajšnja vlada Italijanom privile-
gije, ne sme tega radi — Italije in splošnega
političnega položaja.

Take so politične posledice naše zveze z
Italijo za nas Jugoslovane.

Po aneksiji Bosne in Herce- govine.

Naša monarhija je sedaj Bosno in Her-
cegovina anektirala, dočim jo je pred 30 leti
dobila le mandat okupacije, da tam napravi
red. Sedaj spadata rečeni deželi k monarhiji.
Ta državni akt monarhije seveda ni vsem
všeč in gledajo našo monarhijo krivim očesom.
Zamerili smo se Angliji, Rusiji in Italiji.
Čakajo le na priliko, da nam križajo račune.
Posebno hoče tudi Italija izkoristiti to priliko
tudi s tem, da uporablja ta moment za vme-
šavanje v naše notranje stvari, kakor se je
posebno drzno zgodilo ob vprašanju itali-
janske univerze.

Italijanska univerza.

Če se večina v avstrijskem parlamentu
izreče za to, potem Italijani dobe svojo uni-
verzno, drugače pa ne. S tem pa je tudi že
rečeno, da je to vprašanje zgolj avstrijska
notranja stvar, v katero se nima Italija prav
nič utikati. Jaz bi hotel videti, kako bi
Italija srdito prepovedala vsako vmešavanje,
ako bi se avstrijska vlada hotela potegniti za
beneške Slovence, ki jim italijanska vlada ne
priznava prav nikake narodne pravice, da si
bi bila razlika ta, da bi se avstrijska vlada
potegnila za pošteno stvar!

Kako so avstrijski Italijani „proga- njani“!

Sramota je, da v naši hiši ukazujejo
tujci, pri tem pa se še skrajno hinavsko ve-
dejo. Tittioni n. pr. govori avstrijskim držav-
nikom: Dajte tem revežem vsaj nek oliko
pravice! Po tem bi se moralo misliti, da
so naši Italijani pravi sužnji brez vsacih prav-
ic. In ako čitamo časopise iz italijanskega
kraljevstva, se moramo čuditi, kaj vse si
upajo pisati in kako znajo lagati o „muče-
nistvu“ naših Italijanov.

V resnici pa ve pri nas vsak otrok,
da oni imajo vse, mi primorski Slovani
pa nič. (Pride še).

RUSIJA.

Stesselj pomiloščen.

Iz Petrograda javljajo, da je car po-
milostlivo bivega poveljnika Port-Arturja gene-
rala Stesselja, ki je bil obsojen na deset
let ječe.

HRVATSKA:

Tolovajstvo v Zagrebu ter njega nameni in posledice.

Zagreb, 10. marca 1909.

Povodom pouličnih bojov, uprizorjenih po
Frankovi stranki proti hrvaškemu erbofilom in
proti Starčevići stranki, v kateri je bilo
doslej nad 20 oseb, deloma po streljanju iz
revolverja, deloma po udarcih s palicami in
bokserjih, težko ali lahko ranjenih, je dr-
žavna policija objavila odredbo, s katero se
obnovlja prepoved nošenja orožja ter se njim,
ki se pregreše proti tej prepovedi, grozi z
najostrejšimi kaznimi.

Med zagrebškim občinstvom ki po naj-
večem delu pripada koaliciji ali pa Starče-
vičevi stranki, se ta odredba različno kome-
tuje. Domnevajo si, da hoče vlada na ta
način ščititi — Frankovo stranko, ki je s svojim krvavim postop-
anjem izzvala ogorčenje v vseh slojih prebi-
valstva. Dalje menijo obveščeni krogi, da je
Frank zato insceniral te krvave ulične poboje,
da bi omogočil vladi proglašenje nagle sodbe!
(Kakor smo rekli mi včeraj: Frank hoče
pomagati Rauchu, oziroma: ta dva moža
hočeta vzajemno pomagati — sebi! Op. ur.)
Vladi bi radi „veležadajniškega“ procesa kako
izjemno stanje v Zagrebu jako dobro došlo
ker meni, da bi mogla potem energičneje
postopati toliko proti kaj neljubim jej
za stopnikom tujega novinstva,
kolikor proti domačim listom. (In seveda:
kar počenja Raucher režim v Hrvataki, to
ne prenaša luči dneva! Tema mora biti, da
svežijo zvezde mogotcev Rauch-Frankove vrste.
Op. ured).

Proračun Hrvatske in Slavonije za leto 1909.

Ban Rauch je dal sestaviti proračun
kraljevin Hrvatske in Slavonije za 1909. Po
tem proračunu znašajo stroški za potrebe
notranje samouprave za tekoče leto kron
24,969,052.

Interesantno pa je, da je baron Rauch
doposlal ta proračun na kancelijo hrvaškega
sabora, da si savor niti ne zboruje. Baron
Rauch meni torej, da je ravnatelj pisarne
sabora kontrolni organ nad eksekutivno in da
se njemu more prepuščati pravice ki gredo
le savoru samemu; baron Rauch meni, da je
s tem, da je doposlal proračun pisarni, za-
dostil že ustavni dolžnosti nasproti savoru.
To se pa ne pravi spoštovati savor in
ustavo, ampak — norce briti iz njiju. „Agr.
Tagblatt“ pravi, da je to frivolna igra z
vzvišeno idejo konstitucionalizma. Če bi imela
le iskrico spoštovanja do nareda in njegovih

pravic, bi nemudoma razpisala volitve, skli-
cala savor in mu predložila proračun v raz-
pravo. Baron Rauch pa hoče vladati abso-
lutično in vzdrževati fikcijo ustavnosti s tako
nedostojno igro.

DOGODKI NA BALKANU.

SERBIJA.

PARIZ 12. „Temps“ piše: Srbija je z
načinom, kakor je vprejela nasvete Izvol-
skega, izpolnila svojo dolžnost nasproti Ev-
ropi. Ako se združi arbako noto z rusko
noto, je treba konstatirati, da oba dokumenta
skupaj zadovoljujejo Avstro-Ogrsko v vsem,
kar zahteva zakonitim načinom. Ob takih
okolnostih se zamore lahko govoriti o kon-
ferenci. Le težko se zamore braniti zahteve
enega dela avstrijskega časopisa, češ, da
zamore biti o konferenci govora še le tedaj,
ko pride na podlagi note avstroograkega od-
poslanca grofa Forgacha do direktnega spo-
razuma med Avstro-Ogrsko in Srbijo. Avstro-
ogrsko-srbski sporazum nima z vprašanji, ki
jih ima pretresavati konferenca, ničesar
opraviti.

BEROLIN 12. „Voss. Zeitung“ poroča
iz Beleggrada: Včeraj je prišel semkaj neki
ruski častnik, ki se je v uniformi predstavil
odboru za narodno obrambo. Izjavil je, da
pride še mnogo drugih častnikov iz Rusije,
čim izbruhne vojna.

Navzkrižna mnenja o noti v Belem- gradu.

BELIGRAD 12. Mnenja o srbski okrožni
noti so različna. Splošno nota zadovoljuje,
češ, da čuva čast Srbije, a da ob enem
spretno pirira avstro-ogrsko zahtevo po di-
rektnih pogajanjih in da se pri tem direktno
ne odreka srbskih zahtev. Srbija ni nikdar
naslovila svoje kompenzacijske zahteve na
Avstro-Ogrsko, marveč le na Evropo. Na
Evropo je bila naslovljena prva srbska nota
po aneksiji Bosne in Hercegovine in tudi
minister za unanje stvari Milovanović je po-
vodom svojega okrožnega potovanja stavil pri
kabinetih evropskih velevlasti iste zahteve.
— Mnogo je pa politikov, ki so mnenja, da je
vlada opustila srbsko stvar, ker jo je po-
verila Evropi. Kajti v ruski noti se izrečno
povdarja, da niso velesile naklonjene pod-
pirati zahtevo po teritorialni odškodnini. —
Od Evrope, kateri je Srbija poverila svojo
usodo, se ni ničesar nadejati, tudi od Rusije
ne. V noti ni dalje ničesar omenjeno o av-
tonomiji Bosne, ki spada tudi k srbskim
zahtevam, in sedaj se ne ve, je li srbska
vlada to opustila ali ne.

Splošen vtis je, da ni srbska nota, kateri
manjka jasnosti in odkritost, primerna,
da pospeši rešitev balkanske krize, marveč
da je hoče le zavleči. Tega mnenja so izlasti v
diplomatnem zboru, kjer tudi pričakujejo,
da na Dunaju to namero srbske vlade pre-
prečijo. Stilizacijo srbske note smatrajo kakor
nedvomen vapeh srbske vlade, dvomi se pa,
da bo ta vsepeh trajen.

BEROLIN 12. Nordd. Allg. Zeitung“
piše: Srbsko noto se tukaj različno presoja.
Mnogi jo sodijo kakor napredek miru. Prav
zadovoljila ni nikjer, niti v francoškem niti
v angleškem časopisu. Čakati bo treba, če
in kako odgovori Srbija na avstroogrski korak
v Belemgradu. Na Dunaju in tukaj se pov-
darja, da utegne biti srbska želja, naj vse
njene zahteve pretresuje in odloči evropska
konferenca na odločitve velevlasti brez vpliva,
kajti vse vlasti so bile vedno edine, da se
eventuelni konferenci predloži točno očrtan
program in le taka vprašanja o katerih so
se prej udeležitelji konference sporazumeli.

TURČIJA.

CARIGRAD 12. — Kakor poroča list
„Turquie“ je minister za unanje stvari sklenil,
imenovati za Bosno štiri nove konzule. Mi-
nister meni, da se s tem utrdi prijateljske
odnošaje z Avstro-Ogrsko. V oficijelnih kro-
gih so prepričani, da bo ta inicijativa porte
napravila v Avstro-Ogrski prav dober utis.

CARIGRAD 12. „Osman. Lloyd“ ne ve-
ruje, da bodo na Dunaju smatrali srbsko noto
kakor znak popustljivosti, marveč ostanejo
pri tem, naj se prične Srbija direktno pogajati
z Avstro-Ogrsko. Nemčija ne pojde na
konferenco proti volji Avstro-Ogrske. List
pravi dalje, da je srbska nota vznemirila
porto. Porta bo radi prevažanja vojnega
materijala postopala previdno in oprežno in
ne bo dopuščala prevoza večjih množin, radi
tega bo dovoljevala prevažati dinamit le de-
loma. Na navet porte je Srbija opustila
odpošiljatev velike množine vojnega mate-
rijala.

BOLGARIJA.

SOFIJA 12. Oficijozno „Vreme“ govori
o vprašanju odškodnine orientalskih železnic,
o kateri se vršijo sedaj pogajanja v Petro-
gradu. List izjavlja, da je bolgarska vlada
moralčno in pravno obvezana gledati na to,
da se družbo odškoduje. Tozadevno je vlada
v Petrogradu storila primerne korake, da
odškoduje Bolgarsko družbo vztočno-rume-
lijske proge. — O določitvi svote se morata
sporazumeti porta in orientalske železnice.

Dnevne vesti.

Reklamacija za volitve. Že peti dan re-
klamacijske dobe je potekel. Mnogo se jih
pa še ne pripravi do tega, da bi se prepri-
čali, če so vpisani ali ne, da lahko pravo-
časno reklamirajo. Ti čakajo zadnjega tedna,
ali celo zadnjega dneva, ko bo že kasno, ali
sploh že prekasno. Kder se prej požuri, prej

odpravi, je prej brez skrbi. Kdor mora n. pr.
reklamirati, mora imeti gotove dokumente,
izdane n. pr. od policije oziroma c. kr. na-
mesništva. Zdaj v začetku reklamacijske dobe
tak dokument lahko hitro in takoj dobi; v
zadnjem tednu, pa, ko bo konec te dobe,
bo toliko ljudi na namestništvu in po drugih
uradih, da se bo moralo več časa izgubiti.
Torej, požurite se volilci, da vam ne bo
žal.

Zopet drugi pravijo: Ah, saj so mi še
vedno poslali glasovnico, jo pošljejo gotovo
tudi letos. Skušnja je pa pokazala že v teh
par dneh, da se jih mnogo takih moti; kajti
imeniki so precej zmedeni in pokvarjeni.
Opozarja se cenjene volilce, da je za te de-
ležnozborake volitve volilna dolžnost, da je
torej vsak opravičenec primoran voliti, sicer
zapade kazni.

Reklamator.

Volilni imeniki so doslej na razpolago:
v „Narodni del. organizaciji“ vsaki dan od
10. do 1. in od 5. do 8. ure; dalje v „Trž.
podpornem in bralnem društvu“ (ul. Stadion
št. 19) in v „Konsumnem društvu pri sv.
Jakobu.

V okolici so volilni imeniki na raz-
polago: v Rojanu „Konsumno društvo“; v
Lonjerju: gostilna „pri Zupanu“; v Barkov-
ljah: „Narodni dom“; na Proseku. Val. Ci-
bic, sodni poverjenik.

Se nekaj volilnih imenikov, kakor tudi
tiskovine za reklamacijo se dobe v „Narodni
del. organizaciji“, kamor naj pridejo ponje
oni, ki jih imajo dobiti, a jih doslej še niso
prišli iskati.

Volilci St. Jakobškega volilnega okraja!

Danes ob 8. uri zvečer se vrši volilni sesta-
nek v „Narodni gostilni“.

Politič. društvo „Edinosti“ vabi uljudno

svoje somišljenike, da se istega udeleže pol-
noštavnico.

Ob jednem se p. n. volilci opozarjajo,
da je v omenjenem lokalu na razpolago vo-
lilni imenik in se istotam lahko reklamira
dop. od 10. do 12. ure in zvečer od 7. do 8.
ure.

Otvoritev postajališča Lazaret — Rižan.
Dne 16. marca t. l. se odprl med postajama
Dekane — Koper v km. 19,005 lokalne želez-
nice Trst — Poreč ležeče postajališče Lazaret-
Rižan za osebni in prtljažni promet.

Društvo v varstvo državnih uslužbencev
s sedežem v Trstu bo imelo danes zvečer ob
7. uri občni zbor v dvorani liceja Tartini v
ulici Giosuè Carducci št. 28. Sklepalo se bo
o korakih proti škodljivim spremembam, ki
jih nameruje vlada na načrtu za uravnavo
plač.

Tržaška mala kronika.

Poskus samomora — za počt. 17-letni
težak Bemo Comiso, stanujoč v ulici Olmo
24, si je včeraj popoldne v ulici Tor S.
Piero blizu rojanskih obokov sprožil proti
prsim nič manj nego pet streliv iz revolverja,
od katerih pa ga niti eden ni zadel. Čudnega
samomorilnega kandidata so odvedli v opazo-
valnico.

Povožen in ranjen. — Osemletni deček
Peter Požar, stanujoč v ulici Scoglio, je včeraj
popoldne z nekim drugim dečkom šel po
ulici Gialia. Poslednji ga je iz detinske ob-
jeznosti pahnil naravnost pod voz trdke
Girardelli, ki je bil naložen z zaboji testenine.
Ubogi fantek je bil težko ranjen na desni
rami, rana je dolga 17 cm. Spravili so ga v bol-
nišnico.

Splasen vol. Včeraj popoldne je mimo
drdajoč avtomobil splašil vola napreženega
k vozu. Vol je začel besno tekati po ulici
Scoglio. Neka ženska in en otrok sta pre-
strašena zbežala. Prva je stopila v veže neke
hiše in takoj za seboj zaprla vrata. Pri tem
pa ni zapazila, da se je tudi fantič hotel
zateči v vežo in da je držal že roko v vratih.
Z vozi silo zalupljena vrata so mu strla prve
članke dveh prstov. Zdravniška postaja ga je
spravila v bolnišnico. Fantek se imenuje
Anton Sošič, stanujoč v ulici Scoglio
št. 464.

Samomor in nenadna smrt v ladiji.
Parnik Austro-Amerikane „Alice“ je včeraj
zjutraj priplul v Trst. Ko je pasiral rtič S.
Vincente (južni kot Portugalske) je ogrski
emigrant, imenovan Josip Zelak, star 21 let
iz Cipoša (komitat Saroš) skočil v morje. Po-
veljnik kap. Robert Skuparič je dal takoj
ustaviti ladijo in spustiti čoln na morje. Ali
vse je bilo zaman, ker nesrečnejši je bil že iz-
ginil v valovje. Vzrok samomora je neznan.
Predsinočnjem ob 3 in pol, ko se je
„Alice“ nahajal štiri ure daleč od Trsta je
pasažir III. razreda, Rok Neretič, 63-letni
mornar iz Velikega Lošinja, nenadno umrl
radi srčne hibe. Po pregledu se strani sani-
tarne oblasti so ponesli truplo v mrtvašnico
pri Sv. Juštu.

Izseljenci na povratku. Včeraj zjutraj ob
7. uri je priplul v naše pristanišče parnik
A.-a. „Alice“ pod poveljstvom kap. Roberta
Stuparič po 16-dnevni vožnji iz New-Jorka in
Neapolja. V New-Jorku je „Alice“ vkrcal
265 pasažirjev, večinoma izseljence na pov-
ratku. Od teh se je 59 izkrcalo v Neapolju
in 200 v Trstu; izmed poslednjih je 40 av-
strijskih državljanov; drugi, iz Ogrskega so
tako najdaljši pot v Reko.

Bavarec izginil. Dne 8. t. m. je zbežal
iz Monakovega nek Josip Spiegel, star 19
let, knjižaraki pomočnik, ki je stanoval pri
svoji sestri omoženi z gosp. Rampf, Mona-
kovo, Annestrasse 22. Ker je isti brzkone

prišel v Trst, stori oni, ki bi o njem vedel,
dobro delo, ako to naznani imenovanemu g.
Rampfu.

Neverjetna lahkomišljenost. Predvčeraj-
šnjem ob 10. uri sta zakonska Ivan in Ana
Celičoj, stanujoča v Kjadinu št. 80, šla od
doma in pustila v postelji samega svojega 2
in pol letnega sinčka Angela. Med njuno od-
sotnostjo je fantič našel pri sebi žveplenke
in jih prižgal. Ogenj se je takoj lotil postelje.
Na vpitje deteta so pritekli gozdar Josip
Škilan, tesar Ferdinand Furlan in drugi so-
sedje, ki so udrlj vrata in tako rešili fan-
tiča. Isti je hvalabogu ostal nepoškodovan;
mali požar so ljudje ugasili brez pomoči
ognjegašev. Škoda znaša 100 K.

Poskus tatvine, brez aretacije. Ko je
dekla Ivanka Novak valuzbena pri neki rod-
bini v ul. Kandler št. 8, včeraj popoldne
stopala po stopnicah pred montuškimi tune-
lom, je nek uzmovič poskušil vkraati ji nov-
čarko. Na vpitje ženske jo je oni popihnil
kar na vrat na nos. Ali redar jo je udrl
za njim in ga je ujel v ul. Zonta. Tat je
Robert Rossi, 39-leten težak, stanujoč v ul.
Rena št. 10.

Poskus tatvine in javno nasilstvo. — V
gostilni Marka Rogalič, ul. Scoreria št. 4,
je predsinočnjem popival čevljar Anton Derosai,
star 32 let, iz Gorice, stanujoč v ul. Artisti
št. 8. Ko se mu je dozdevalo, da ga nihče
ne opazuje, se je priplazil k banku in po-
kušil odpreti predalček, kjer drži krčmar
svoj denar. Ko so mu zato pokazali vrata,
je Derosai zlobnim namenom razbil šipo.
Tedaj je krčmarja minila potrpežljivost in ga
je dal aretirati.

Is vedno „regnicoli“! V gostilni Simona
Blaževića v ul. Ombrella št. 7, sta se med
drugimi nahajala Ivan Frate, 50 let star,
dninar, iz Trevisa, in Josip Schiavini, 22-
leten dninar iz Benetk. Ko sta se prav dobro
napila, nista ne le nič hotela plačati, marveč
sta še povrh začela besno razgrajati. Ko sta
prišla dva redarja, sta se oba Italijana vedla
nasilno proti njim. Enemu redarju so strgali
vrvico piščalke, drugega so pa udarili s
pestmi in brcami in pri tem izrekli naj-
ogrušenejšje psovke. En redar je potegnil
sabljo. Še-le s pomočjo tretjega redarja sta
bila besna regnikola po dolgem naporu ukro-
tena in spravljena v ul. Tigor, od koder ju
gotovo poženejo čez mejo. Tudi na potu v
zapor sta se vedla nasilno. — Pred urad-
nikom pa sta po nedolžnem obdobju redarje,
češ da sta bila ranjena. Ali zdravnik ni našel
nikake rane.

Ulom. — Na novi openski cesti pri novi
porižnici se nahaja lesena baraka, kjer nek
Josip Gmuzzatto prodaja pijačo in jedila de-
lavcem, ki delajo v onem kraju. Sinoči so
tatovi siloma vdrli v to barako in vkradli več
botelj pive, oliv, masla in raznega orodja.
Radi suma na tej tatvini sta bila včeraj are-
tirana dva cigana, ki kampirajo z drugimi
pri oni baraki. Imenujeta se Karl Kari, star
33 let, iz Katinare, in Ivan Kari, star 35 let
iz Rojana. V njihovem taboru se je našlo del
vkradenih stvari.

Od španjskih goljufov do ruskih goljufij.
Do pred malo časa so bili Španjci, ki so
razpošiljali pisma po svetu in so pod pretvezo
glasovitega skritega zaklada, izjemali denar
iz žepov lahkovernežev. Ker je pa španjska
policija napravila energičen konec tej kome-
diji, je sedaj prišla vrata na ravnotake go-
ljufe iz Ruskega. Pred nekaj časa je več oseb
v Pragi dobilo pisma v roke enako stilizirana
in z isto pisavo, kakor nekdanja španjska; s
katerimi se pod isto pretvezo skritega za-
klada poskušajo ukantiti neumne ljudi. Opozar-
jamo občinstvo za slučaj, da bi bil kdo v
Trstu dobil tako pismo.

Koledar in vreme. — Danes:
Rozina vdova. — Jutri: 3. postna nedelja.
Temperatura včeraj ob 2 uri popol. + 9.0
Cels. — Vreme včeraj: oblačno, megleno.
— Vremenska napoved za Primorsko:
Oblačno, s posamičnimi padavinami. Zmerni
vetrovi. Temperatura malo spremenjena. V
začetku slabo potem polagoma bolje.

Naše gledališče.

Slavna drama jasnajapoljanskega apo-
stola „Moč teme“ je šla minolo nedeljo
preko našega odra.

Vprizoritev tega največjega slovanskega
modernega umotvora je bila v dolžnost na-
šemu gledališču in uspeh igre mu sme biti v
čast.

„Moč teme“ ni lahka drama za igralce;
treba tu prodira v ruski milje in, kar je še
veliko več, noter v dušo ljudi, noter do blata,
pa tudi do zlata duše. Ako vpoštevamo, kako
malo časa ima naš ensemble za pripravo takih
iger, sme biti zares ponosni na nedeljski
uspeh. Igra se je sicer vlekla skozi celih dol-
gih pet ur — krivda gre večinoma na ubož-
nosti naših tehničnih naprav — ali občinstvo
je s pažnjo in vedno bolj rastočim zaniman-
jem sledilo razvoju igre do konca.

Nikito, glavnega junaka igre, ki ga
„moč teme“ žene čim dalje bolj v pogubo,
dokler se mu ne odpro duševne oči, je igral
g. rež. Verovšek. Ta vloga polna Mene-
lika v „Nizavi“ je pokazala, da g. Verovšek
ni le komik, marveč i dober traged, ki bi bil
lahko še boljši, ako bi mu bilo v teku njego-
vega umetniškega razvoja dano več prilike,
da se spopolni v tem žanru. Njegov Nikita,
dasi se je dozdeval premalo mrki, je bil vse-
skozi dober; študija karakterja je bila vestna

in umetniško podana, in zato je doledno njegov Nikita vzbujal odpor, gojus, usmiljenje in ganjenost.

Anisio je igrala naša vedno vestna in vedno dobra primadona g.a. Danilova in izvajala vse razne faze v Anisijem razvoju z umetniškim razumevanjem.

Zli duh igre Matrimonio je igrala gospa Dragutinovićeva iz ljubljanskega gledališča kakor gost.

Za naše širše občinstvo neznana umetnica je s to vlogo zapustila dober spomin pri nas. Umerjenost njenega igranja in simpatični glas sta takoj napravila prijeten vtis. Zlobnost pokvarjene ženske brez nikake moralne podlage je interpretirala upor klasično.

Poleg nje kakor ljubljanski gost je nastopila g.a. Vera Danilova v vlogi msle Anjute. Njeno igranje zlasti v strašnem prizoru IV. dejanja je zbog njene mladosti je vzbudilo občudovanje. Ta mlada sila ljubljanskega odra obeta zares veliko.

Bolnega gospodarja Pjotra, je igral g. Viktor vsekoli dobro. Izborna je bila kakor Akulina tudi mnogo obetajoča gospica Melindova.

Oba interesantna, čisto ruska tipa igre Akim in Mitrič, ki sta bila v rokah gg. Rajnerja oziroma Vebeta, sta bila v primernih rokah. Tudi manjše vloge (g.a. Janova, g. Boleslavski in dr.) so dobro uspeli.

Scenerija je bila čedna in primerna. Omenjati moramo tu, da valed hipne bolezn kritika je ista dolgo časa izostala in se je kritik moral valed tega odpovedati natančni analizi igranja v raznih vlogah, kar bi bila ta predstava zares zaslužila. Konstatiramo še enkrat, da sme nedeljska vprizoritev „Moč teme“ biti v ponos našemu gledališču, ki je s tem dokazalo, da je zares vredno ponosa in podpore tržaških Slovencev.

Jutri v nedeljo ob 8. uri (!) zvečer se uprizori prvič na našem odru prav pastro sestavljena in mično izpeljana tridejanska burka

„VELETURIST“.

Prireditev je na čast in korist režiserju gosp. Verovškemu, ki se je to pot gotovo še posebno potrudil, da je zabavno igrar kar najskrbneje nastudiral. — Zanimala pa bo jutrajšnja predstava tudi radi tega, ker bo nastopil Verovšek, ki je minulo nedeljo tako srečno in častno rešil velerensko vlogo v „Moči teme“, v lahki, komični in — recimo — najkomičnejši vlogi „veleturista“, ki še nikoli v gorah ni bil. No — to je tudi glavna vsebina naše burke. Kaj je dandanes šport in še posebej — planinski šport, to že vsak otrok ve. O hribolastvu govore in modrujejo tudi mnogi, ki jien je bila najnapornejša tura — po skali santi k Mičelu ali Malalanu na Opčine. Ampak Svetozor Gorazd Dolinar, ravnatelj akcijske družbe, močan, trebnast lahkoživ, ki niti po omenjeni poti ne bi rad hodil v zračne višave, on pride pri svoji slavohlepni in neohlapni ženi „v sijaj“ prvega slovenskega dejanskega in teoretičnega hribolazca. Kako pa to? Ker se je po Ljubljani z igralkami zabaval, prepisoval članke iz „Planinskega Vestnika“ in jih pošiljal ženi v Trst kod produkt lastnih — tur in možganov. K nesreči praznuje Dolinar še 50. rojstni dan in k temu godu mu pokloni ponosna žena — lepo izdajo zbranih njegovih planinskih pisem. Pa še drugim razpoložljive ljubice žena ta lepo zbrani šopek planinskih cvetk: uredništvo in prijateljem, ki seveda prihajajo čestitati. In Svetozor Gorazd Dolinar — je v peklenjskih mukah. Pa kaj bi dalje razlagal, saj se dejanje razvija tako, da ga bo vsak lahko razumel. Pripomniti moram le še, da avira v odmorih šentjakobska čitalniška godba.

Garancijsko izjavo na korist „Dramatičnemu društvu“ je podpisal tudi g. Josip Ulčakar, ravnatelj „Trž. pos. in hranilnice“, zakar se mu najtopleje zahvaljuje. Odbor.

Tržaška gledališča:

VERDI. Danes „Rensko zlato“ (Rheingold, prolog Wagnerjeve trilogije).

POLITEAMA ROSSETTI. Nocoj ob 8. prične torej sicilijanska družba Ivana Grassa svoje dramatične predstave in sicer z lepo dramo „Ferdinand“.

FENICE. Sinoči se je vspored cirkusa Besini spremenil za dve točki, katere je vsprejelo občinstvo z burnim pleskanjem.

Danes ob 8. uri bo tudi predstava. Jutri bosta dve predstavi.

EDEN, Nocoj je v tem priljubljenem shajališču raznovrsten vspored.

GLEDALIŠČNA DVORANA „APOLLO“ ulica Domenico Rossetti 4. Marionetistična družba. — Danes (sobota) predstava ob 5. in pol.

Društvene vesti.

Sv. Ivan. Naznanja se vsem sv. ivanskim roditeljem, da se vrhijo telovadne vaje „Verdeljskega Sokola“ za otroke do 10 let od sedaj naprej ob sredah in sobotah od 4. do 5. ure popoldne. Za stareje telovadce ostane urnik nespremenjen. Ti telovadijo namreč ob torkih in sobotah od 7 in pol do 9. ure. Za otroke pa je ta ura prepozna in neprimerna, zato bodo telovadli popoldne. Opozorjamo torej sv. Ivanske roditelje naj pošiljajo svoje

otroke pridno k telovadbi, posebno velja to za šolske otroke, za katere je telovadba tembolj koristna in najbolj potrebna. — Odbor „Verdeljskega Sokola“.

Pevsko društvo „Kolo“ v Trstu naznaja pevcem in pevkam, da je v nedeljo ob 2. uri popoldne vaja za mešani zbor.

Oddelek istega društva napravi v nedeljo ob 3 in pol uri popoldne izlet v konsumno društvo pri sv. Jakobu.

Tržaško kolesarsko društvo.

„Balkan“ vabi tem potom vse svoje člane in prijatelje društva na svoj II. družinski večer, ki se vrši nocoj ob 9. uri v prostorih „Trg. izobraževalnega društva“ ul. S. Francesco 2 I. Blagohotno sodelujeta pevsko društvo „Ilirija“ in tamburaški odsek „Verdeljskega Sokola“.

Ker je čisti dobitek namenjen ustanovljeni društveni fanfari, nadejati se je obilne udeležbe. Kolesarski „Zdravo“! Odbor.

Darovi.

Za veliki Ciril-Metodov ples združene slovenske mladine doposlali so: gg. Stefanutti Fran Trebče K 2, Antonijeta Foester Berlin K 10, dr. Rudolf Abram Trst K 4, Branko Pollich brodolastnik Trst K 20, dr. Weingerl Trst K 6, dr. Ante Zakorsky Trst K 4, potom „Jadranske banke“: Glavarstvo Občine Volosko K 20, Jakob Buretič, Boljansko polje K 2.

Vsem vrlim rodoljubnim darovateljem iskrena hvala. Nadaljne prispevke prosim se dopošiljati na ugl. „Jadransko banko“ v Trstu ali na g. Vladko Ternovec t. č. blagajnik Trst Pontana 4.

— Ženski podružnični družbe sv. Cir. in Met. v Trstu je daroval g. Anton Petrič c. kr. car. ofic. K 4, Iskrena hvala.

Denar hrani uprava.

— Za isto podružnico darujeta brata Sosti Josip in Evgen iz Sv. Mar. M. Spodnje štv. 200, K 10 — in to o priliki priznanja za razstavljeno apno na razstavi v Banetkah.

Denar hrani uprava.

Zavodu Sv. Nikolaja v Trstu so doposlali v mesecu decembru 1908.

K. Favetti Pala, M. Strakelj žup. sv. Peter pri Mariboru, J. Podlipnik žup. Selo pri Šumu, I. Ambrož c. kr. kurat, Palj, V. Batič kurat Livek, Fra. Strubeč kapl. sv. Miklavž pri Ormožu, F. Abram vik. Piskovca, Fr. Bergman št. Lenard, Koroško, J. Čížek dekan Jarenina, J. Golob kurat v Podgori, A. Teul žup. Brnca v Rožu, V. Kolar Reka pri St. Pavlu, J. Sedej, Avče, An. Keček žup. Stopce pri Rogatcu, I. Hojnik žup. v Koprivni, K. Škulj kapl. Loški Potok, K. Zemljik žup. sv. Jurij ob Pesu, M. Žičkar kap. Konjice, I. Košir kurat Ročinj, F. Miti žup. Slivnica, J. Oblak žup. Bled, J. Črnko žup. Vuhred, F. Hrdý žup. sv. Lovrenc pri Labinju, T. Kajdiž kanonik Ljubljana, Pavel Rath žup. st. Iljin, H. Črnigoj vikar, Lokavec, An. Klobučar kapl. Bovec, Ema Čampa Trst po 2 kroni; I. Noč koop. št. Janžu Dolenjsko, Fr. Lom sv. Peter ob Dravi, O. Škamlec kap. Ljutomer, V. Pregelj kap. Konjice, Noč M. kapelan, Tržišče, J. Dom žup. Studeno, M. Poljak žup. Ajdovec, Skvarč J. kap. sv. Kunigunda, Fr. Šegula žup. sv. Rok ob Sotli, J. Voh, kanonik Maribor, J. Vidmar žiri, J. Benedišič, Černi vrh, Mons. Rupald Kožak Celovec, Iv. Lenard nadžup. pri Slovenjem Gradcu, Fr. Lekše žup. Luče, An. Bukovšek kap. Konjice po 1 krono; Josip Piciga v Dekanih K 120, J. Zupanič žup. Gotovlje Stajersko 40 stot.

Gospodarstvo.

Živnostenska banka Poroča se iz Prage Živnostenska banka pro Čechy a Moravu je izela dne 7. tek. m. glavni občni zbor. Kakor se je konstatiralo iz poslovnega poročila, se more smatrati minolo leto eno izmed najboljših. Promet je bil toliko na centrali, kolikor tudi pri podružnicah, katerih je 11, jako živahen, vključ temu, da je v zadnjih mesecih industrija in obrt radi političnih nemirov in aneksnije okupiranih dežel precej pojenjala.

Zaključni računi izkazujejo K 2.278.768 čistega dobička, z dodatkom ostanka lanskega leta K 280.100, skupaj K 2.558.860, od katere svote se dodeli glasom poslovnih pravil K 143.615 varnostnemu zakladu.

DVORANA ZA SODBENE DRAŽBE ulica Sanità 23-25 pritličje.

Dražba, ki se bo vrhila danes 13. t. m. od 9. do 12. in od 3. do 6. ure.

Srebrna ura z verižico, chiffonier, omara s 4 in 6 predali, nočne omarice, umivalniki, etagera, divan z naslonjaci, mize, ogledala, slike, pernice, postelje, hronometrične ure, obešala, svetilka, stojalo za dežnike.

Slovenci in Slovani v Trstu

Dolžnost je vaša, da se poslužujete le v Slovanski brivnici v ulici Saverio Marončan št. 1 (kraj slovenske Kraljice) V. GJURIN, brivec.

NOVA PRODAJALN. BLAGA ZA MOŠKE OBLEKE

Giuseppe Spechar

TRST, ulica S. Caterina št. 9 -- Piazza Nuova

je bogato založena z veliko izbero

zadnjih novosti za pomladansko sezono

po jako ZMERNIH CENAH. — Specijaliteta pravega anglešk. blaga.

Izbera sraje, ovratnikov, ovratnic, zapetstic itd. — Na željo se pošiljajo uzorci.

Podpisani naznanjam slavnemu občinstvu in tov. članom „N. D. O.“, da odprem jutri v nedeljo dne 14. maroa t. l.

Novo gostilno „Pri Jelenu“

v ulici Domenico Rossetti št. 3

kjer bom točil bele vipavsko l. vrste po 72 st. in istrsko vino po 72 st., kakor tudi Opelo po 80 st. lit. Domača kuhinja vedno preskrbljena z gorkimi in mrzlimi jedili — Točila bosta voditelja Alojzij in Urška Koscec. — Mojim znancem, prijateljem, članom N. D. O. in slavnemu občinstvu se priporočam udani **JOSIP FURLAN**, lastnik dobroznane gostilne pri Francu v ul. Geppa.

MODERNO POHIŠTVO
TRST
PETER JERAJ
ULICA SV. KATARINE ŠT. 13
VOGAL ULICE V. BELLINI

Pobežansko pos. in konsumno društvo vkažiž. zadruga z omeji. poročtvom

vabi na

redni občni zbor

ki se bo vršil

dne 20. marca 1909 ob 7. uri zvečer

— v društvenih prostorih. —

DNEVNI RED:

- I. Poročilo tajnikovo.
- II. Poročilo blagajnikovo.
- III. Odobrenje račun. sklepa in bilanca za l. 1908.
- IV. Volitev novega načelnstva za triletno dobo po §. 40 društvenih pravil.
- V. Volitev nadzornstva za dobo enega leta s 45 društvenih pravil.
- VI. Naznanje umrlega uda.
- VII. Morebitni nasveti in predlogi.

Načelnništvo.

KONSUMNO DRUŠTVO v BANAH

registrovana zadruga z neom. porečtvom

vabi na REDNI

občni zbor

ki se bo vršil

dne 21. marca 1909 ob 1. uri popold.

v prostorih Konsumnega društva.

DNEVNI RED:

1. Pozdrav predsednika.
2. Poročilo tajnika.
3. Poročilo blagajnika.
4. Volitev načelnstva.
5. Volitev nadzorstva.
6. Slučajnosti

K obilni udeležbi najljubšeje vabi Odbor.

Operaterka kurjih očes

učenka znanega specialista, priporoča se cenje. nim gospem. Cena 1 K za vizito. Trst, Trg Č. Goldoni 6 vrata št. 12 GOVORI SE SLOVENSKO.

SLOVENC! Kupujte UŽIGALICE svet. Cir. in Metoda

35 let velikega uspeha!!!

Zdrav želodec ::

:: :: redno prebavljanje

in očiščen želodec :: ::

doseže se z uporabljanjem večkrat odlikovane PICCOLI-jeve

tinkture za želodec

Prodaja se po vseh lekarnah. — Pošiljajte po poštne povzetju preskrbuje lekarna

PICCOLI Ljubljani

o. kr. dvorn. zalagatelj in zalogetlja njegove Svetosti.

Gledališčna dvorana „APOLLO“

TRST, ulica Domenico Rossetti 4

Marionetist. družba

Vsak dan predstava ob 5.1/2 uri popoldne.

Novo pogrebno podjetje

Pisarna in prodajalna Via Vincenzo Bellini št. 13.

Telefon št. 1402 (poleg cerkve sv. Antona Novega) Telefon št. 1402

Zaloga oprave ulica Massimo D'Azeglio št. 18

Prireja pogrebe od najprostejših do najelegantnejših vrst v odprtih, kakor tudi v s kristalom zaprtih vozovih.

Ima bogato zalogo vseh potrebščin za mrljice, kakor: kovinsate in lepo okrašene lesene rakve; čevlje, vence iz umetnih cvetlic, kovine, porcelana in perl.

Bogata zaloga: VOŠČENE SVEČE. Cene nizke, da se ni bati konkurence. Za slučaj potrebe se ujudno pripotočajo **HENRIK STIBELJ** in drugi.

Čisti dobiček odgovarja 8,07% obrestovanju delniške glavnice od 50 milijonov kron. Občni zbor je določil, da se izplača 5,5%-tna dividenda.

Kmetijsko združenstvo v Bosni in Hercegovini. V novem času je združeno gibanje našlo odmev tudi v Bosni in Hercegovini. Državni poslanec dr. Krek je ob priliki, ko se je osek državnega zbora posvetoval o aneksijski predlogi in o predlogi skupnega finančnega ministerstva glede ustanovitve ogrske banke v Bosni, povdarjal, da naj bi se iz Dalmacije širilo združeno misel tudi po priklapljenih deželah. Da se v Hercegovini vpeljejo rafajznovke, si posebno prizadevata fra. Alojzij Mašić na Visokem in Ambro Milčević v Mostaru.

Vesti iz Goriške.

Zaupen shod italijanske liberalne stranke. Italijansko-liberalna stranka je imela v Červinjanu zaupen shod, katerega so se udeležili zaupniki z vse dežele. Sklenili so stranko demokratizirati in pozvati na pomoč vse liberalne elemente proti prodirajočemu klerikalizmu.

Upravna hudournika Koren. — Ta smrdljivi potok je dobro znan vsakemu Goricanu, kajti poleti, ko je do cela suh in ima le tam in kje kak mlačen telun, inficira vso svojo okolico; ob deževju pa narašča, poplavlja rodovitno zemljo in podira tudi zidove ob svoji strugi v mestu. Izvirek ima pod Kronbergom, teče skozi Grčino ob pokopališčni cesti v Gorico in se izliva v Strazehov v Sočo. Iz stanovanj ob njegovi strugi mečejo se vse smeti in razni odpadki, kjer gnijejo in trehajo ter okužujejo okolico s strupenimi in škodljivimi miazmi. Mestna uprava goriška se pripravlja že nad petdeset let, da bi odpravila to neznago, a dosedaj še ni storila drugega, nego da je del potoka na Korenjskem trgu pokrila.

Ko se je gradila postaja Bohinjake železnice na Blatnih, mislilo se je odvesti Koren tako, da bi se zlivljal pri Solkanu v Sočo. Železniški inženirji so napravili tudi potreben načrt, ki ga mestni zastopnik ni sprejel in ostalo je vse pri starem — smradu. Sedaj se pa sliši, da je že ali hoče vzeti upravno Korena deželni odbor v roko na podlagi novega zakona od dne 4. januarja t. l., po katerem bi prevzela vlada 70 odstotkov potrebščine.

Tok Korena obsega z njivami, travniki, vinogradi, gozdi itd. površje 376 hektarev v šestih davčnih občinah, namreč v Kronbergu 285, v Gorici 26, Cingrofu 15, Pristavi 30, Rožni dolini 15 in v Solkanu 3 hektarje. Na pašnike spada 220 hektarjev in sicer vsi v Kronbergu; na travnike 65 (28 v Kronbergu in 18 v Pristavi); na vinograde 28 hektarjev na Kronberg in 1 in pol na Gorico. Od 8 hektarjev vrtov jih spada na Gorico in Cingrof 6, in druge na ostale katastrske občine.

Zleti je iz gospodarskega, še bolj pa iz zdravstvenega ozira, da bi se za enkrat iznebili tega smrdljivega škodljivca.

Tečaj za krojače v Gorici je zopet priredil zavod za pospeševanje male obrti. Počujeje znani strokovnik M. Kunc.

Železnica Sv. Lucija-Tolmin-Kobarid. — Dolga bo ta železnica, ako se zgradi, 20 870 km. Gradbeni stroški bi znašali K 5.050.000, torej na vsak km K 242.000. Predlagane so sledeče postaje: 1) Sv. Lucija-Tolmin (skupna postaja); 2) postajališče in skladišče Modreje; 3) postaja Tolmin; 4) postajališče Gabrije; 5) postaja Kamno; 6) postajališče in skladišče Idrsko; 7) postaja Kobarid.

Vesti iz Istre.

Samomor na železniškem tiru. V sredo so našli na železniški progi blizu postaje Vodnjan grozno razmesarjeno truplo nekega moža, v katrem so pozneje spoznali krojača Nikolaja Popazzi iz Vodnjana. Konstatiralo se je, da se je Popazzi sam vrget pod vlak.

Razpisano je na moški kaznišnici v Kopru več mest čuvajev.

Vesti iz Koroške.

Smrt strastne kadike. Iz Št. Ruperta pri Celovcu poročajo: 72-letna umirovljena delavka tobačne tovarne M. Graf je bila strastna kadika. Te dni je s tlečo cigareto v ustih zasopala v postelji. Postelja se je vnela in starka se je v dimu zadušila.

Na železniški progi Beljak-Špital, ki je last južne železnice, a jo rabi tudi državna železnica, zgradijo še drugi tir.

Vesti iz Kranjske.

Najdeno truplo. Posestnik Fran Jano, stanujoč v Radovljici, našel je preči dnevi pri svojem skednja truplo človeka. Žendarmija je v njem spoznala 50-letnega berača; v žepu je revež imel 50 vinarjev.

Razne vesti.

Stoletnico avstrijskega splošnega civilnega zakonika nameravajo slovesno obhajati juristični in vladni krogi leta 1911.

Vlak pet dni v snegu. Potniki, ki so se 1. t. m. vozili z luksuz vlakom Dunaj-Nizza, so z vlakom obšli v Pontafiju in so morali čakati pet dni, da je do njih prišla prva vojaška patrulja na skijih. Časopisje se opra-

vičeno zgraža nad nedostatkami pomočnimi deli ob takih priilikah.

Radi ženine bolezni je ustrelil ženo in sebe v Solnogradu stotnik Jakubitschek. Samomor vojaka. V Varaždinski domobranski vojašnici se je s svojo puško vstrelil rekrut Izidor Briški. Ljubosumnost je gnala vojaka v smrt.

Povodenj pri Nazaretu. Iz Jeruzalema poročajo, da je silna povodenj popolnoma razdejala vas Masran pri Nazaretu. Utonilo je pri tem 150 ljudi.

MALI OGLASI

se računajo po 3 stot. besedo; mastno tiskane besede se računajo enkrat več. Najmanjša pristojbina stane 40 stotink. Plača se takoj.

Potovalca išče glavno zastopstvo ameriških pisalnih strojev z vidno pisavo. Sprejme se samo oni, ki pozna jezike, ter je izvežban v prodaji strojev in različnih v pisarni potrebnih predmetov. Ponudbe pod „Prihodnost“ na Inser. odd. Edinosti. 504

Proda se zemljišče za zidanje hiš na Greti. Več pove krčmar v Rojanskem Konosnem društvu (pri cerkvi). 347

Inteligentnega delavca ki je že delal v kaki tovarni kave, sprejme takoj neka trgovina s kavo v prosti luki. Naslov pri „Edinosti“. 445

Iščem takoj gospodično, ki bi spremljala otroke na sprehod samo popoldne. Govoriti mora slovensko in nemško. Naslov pri Inser. odd. Edinosti. 437

Išče se prahitkanta 14—16 letnega za trgovino papirja. Ponudbe pod „Praktikant“ na Inseratni odd. Edinosti.

Josip Stofa mizarški mojster, Trst, ulica Belvedere št. 8, izvršuje vsakovrstna mizarstva delaj 38

Radi družinskih razmer se prodaja ljudska kuhinja v bližini južnega kolodvora. — Naslov pove Inser. odd. Edinosti. 436

Naznanjam slavnemu občinstvu, da sem odprl v ulici Belvedere št. 24 novo prodajalnico ustrojenih kož in podplatov, kakor tudi vsakovrstnega drobiža za čevljarje. Prodajam tudi čevlje po jako zmernih cenah in vsakovrstne crme. 438

Ugodna prilika: prodaja se hiša v predmestju, ki dobro rentira. V hiši je prodajalna dobro upeljana; dovolj je 6000 kron, eventualno tudi 2000 kron. Naslov pove Edinost. 424

Giulio Reddersen

TRST, ulica Giosuè Carducci št. 23

TELEFON št. 313

Kirurško orodje, ortopedični aparati, Modere, umetne roke in noge, bergije, kilni pasi, elastični pasi in nogovice, elektroterapijske priprave, aparati za inhalacijo. SKLADIŠČE potrebščin za kirurško zdravljenje. Potrebščine iz guma in neprodilnega blaga.

KLOBUČARNA

G. Doplicher

Trst, Corso 34

Klobuki prvih tovarn.

Potne in športne kape po

zmernih cenah.

Najboljše stiskalnice za grozdje in masline

so naše stiskalnice „ERCOLE“

najnovjšega in najboljšega sestava z dvojno in nepretrgano pritiskalno močjo: z najmanjšo in najboljše delovanje, ki prekaša vse druge stiskalnice.

HIDRAVLICNA STISKALNICA.

Najbolje avtomatično patentovane trne brizgalice „Syphonia“ ki delujejo, ne da bi jih bilo treba goniti.

plugi, stroji za grozdje, sadje in oljke, mlin za miti grozdje. Plugi za vinograde. Stroji za sušenje sadja in drugih vegetalnih, življenjskih in mizarnih pridelkov. Stiskalnice za seno slamo itd. na roko. Mlatilnice za žito, čistilnice, rešetnice. — Slamorenica ročni mlin za žito v raznih velikostih in vsi drugi stroji za poljedelstvo.

Izdelujejo in pošiljajo na jamstvo kot posebno najnovjšega izbornega uresničene, najbolj pripoznanega in odlikov. sestava.

PH. MAYFARTH & Co. Tovarna za poljedeljske in vinske stroje. DUNAJ II. Taborstr. 7

Odlikovani v vseh državah sveta z nad 620 zlatimi, srebrnimi in častimi kolajnami.

Ilustrovani ceniki z mnogostevilnimi pohvalnimi pismi brezplačno.

Razprodajalci in zastopniki se iščejo povsod, kjer nismo zastopani

Najvišji sad je dosegljiv

Ceres (jedilna zabela)

je nedosegljiva.

glede obstojnosti in slastnosti

Zmerne cene in izdatnosti.

Graf LEV TOLSTOJ **KAZAKI** Kavkaška povest. — Iz ruske prevle J. KNAFLIC. V Trstu 1908. Tiskala in založila TISKARNA „EDINOST“. Knjiga je izredno po ceni in stare samo 1 K 60 stot., po pošti 20 stotink več. Vdobja se v Tiskarni „Edinost“ ter po vseh slovenskih knjigarnah.

ALEKS. FRANC MAYER - TRST

ŽGALNICA KAVE

TELEFON 1743.

Najboljši vir za dobivanje pečene kave.

Prva slovenska

MIRODILNICA

pri sv. Ivanu št. 1157

Podpisani naznanja slavnemu občinstvu, da se vobli v njegovi zalogi vsakovrstne

barve, droge, čopiče, šipe, žebije, mineralne vode, vosek za parkete, sveče, mrežice za Auerjevo luč itd. itd.

Udani Karl Lozej.

Osnove vodnih napeljav

za vzvišena, malovodna mesta, vasi, dvorce, posestva, trdnjave, gradove, tovarne, parke in vrte za dovajanje vode na polja obdelana zemljišča itd. izgotovljam pod garancijo na vsako višino in oddaljenost brez stroškov in samodelavne napeljave za hiše, kopališča, stranišča, vodnjake, samodel. napajališča in gasilnic naprave.

Anton Kunz ces. kr. dvorni zalagatelj Največja slovan, trka monarhijske Hranice (Moravsko) Prospekti brezplačno in poštne prosto.

Urad za razne zadeve

avtorizovan od c. k. namestništva

Rod. Falconetti

Trst, ul. Nuova 21

Informacije. — Iskanja. — Asistenca. — v sodnih in civilnih kakor tudi trgovinskih in privatnih zadevah.

Mehanično posnemanje za strojno prepisovanje. vsakovrstna upisana. Naslovi in reklame.

Konkurenčna tarifa.

ZOBOZDRAVNIŠKI AMBULATORIJ

Dr. Viktor Bandel

Trst, ulica San Giovanni 7, I. nads.

9-1

3-6

PEKARNA

Giovanni Perfoglia, Trst

ulica Giulia št. 71

se priporoča slovenskemu občinstvu ter naznanja, da bo preskrbljena za Velikonočne praznike z moko, nanoškimi maslom, sladkimi prepečenci in poticami. — Prodaja kruha sveč 3-krat na dan in sveža jajca.

Pečenja po dogovornih cenah.

V krojačnici Podgornik in Jeršek

Trst, ulica Farneto št. 40

odlikovani z diplomom na razstavi malih obrti izvršujejo se oblike za gospe i. s. po zadnjih uzorcih in parizkem kroju. Paletots, Blouses in plezne oaloke. Cene zmerne. Sprejmejo se gospe v poduk proti mali odškodnini.

Dr. RUD. ŠORLI

ZOBOZDRAVNIK

klinike za zdrav. zob v Berlinu.

Plombiranje. — UMETNI ZOBJE

NAJPOPOLNEJŠA METODA.

Izdiranje zobov brez bolečine.

Upravljanje slabo zrasih zobov.

Sprejema od 9.—1. in od 3.—4. ure popoldne.

CORSO 49, ubod ul. Silvio Pellico 1.

Umetni zobje

Plombiranje zobov.

Izdiranje zobov brez

vsake bolečine

v zobozdravniškem kabinetu

Dr. J. Čermák in G. Züscher

TRST

ulica della Caserma št. 13, II. nadst.

Prodajalnica manifakturnega blaga

HUGO SCHMIDT

Trst, ulica Rojano 2 (hiša Tuzzi)

Bogata izbora

pokrival, nogovje, pletenin, spodnjih hlač, sraje, fuštanja, lawn-tennisa, robeev, šarp itd.

po najzmernejših cenah

kakor tudi vseh drobnih predmetov